

Bruselj, 4. april 2018
(OR. en)

7644/18

Medinstitucionalna zadeva:
2017/0220 (COD)

INST 135
POLGEN 34
CODEC 468

SPREMNI DOPIS

Pošiljatelj:	za generalnega sekretarja Evropske komisije: direktor Jordi AYET PUIGARNAU
Datum prejema:	28. marec 2018
Prejemnik:	generalni sekretar Sveta Evropske unije Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN
Št. dok. Kom.:	COM(2018) 157 final
Zadeva:	POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU Poročilo o uporabi Uredbe (EU) št. 211/2011 o državljanski pobudi

V prilogi vam pošiljamo dokument COM(2018) 157 final.

Priloga: COM(2018) 157 final

Bruselj, 28.3.2018
COM(2018) 157 final

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

Poročilo o uporabi Uredbe (EU) št. 211/2011 o državljanski pobudi

Evropska državljanska pobuda je instrument, s katerim lahko milijon državljanov Evropsko komisijo pozove k predložitvi predloga za pravni akt Unije za namen izvajanja Pogodb. Je orodje za sooblikovanje delovnega programa in udeležbo v demokratičnem življenju Unije. Pravila, ki urejajo evropsko državljansko pobudo, temeljijo na določbah Lizbonske pogodbe¹ in se izvajajo z uredbo o državljanski pobudi, ki se uporablja od 1. aprila 2012². Organizatorji pobud so od takrat po ocenah zbrali devet milijonov izjav državljanov o podpori po vsej Evropski uniji.

Člen 22 uredbe o državljanski pobudi določa, da Komisija vsaka tri leta Evropskemu parlamentu in Svetu predloži poročilo o uporabi te uredbe.

OBDOBJE 2015–2018: NA POTI K REVIDIRANI DRŽAVLJANSKI POBUDI

Komisija je v prvem poročilu, sprejetem 31. marca 2015, navedla številne izzive, ki se pojavljajo pri izvajanju Uredbe o državljanski pobudi v njeni sedanji obliki ter ki segajo od tehničnih in logističnih vidikov do vprašanj bolj politične narave³.

Zaradi navedenega poročila je bil izveden pregled instrumenta evropske državljanske pobude, da bi se zbrala mnenja o načinih za izboljšanje njegovega izvajanja. Pri tem so potekala posvetovanja s ključnimi deležniki in sogovorniki, ki so tudi podali svoje prispevke, vključno z institucijami in posvetovalnimi organi EU, državami članicami, organizacijami civilne družbe in organizatorji evropskih državljanskih pobud. Dnevi evropske državljanske pobude, ki jih od leta 2012 vsako leto organizirajo Evropski ekonomsko-socialni odbor in nekateri partnerji iz civilne družbe, so zagotovili forum za razpravo in prispevke. Druge institucije in organi EU ter različni deležniki so izvedli lastne ocene in vrednotenja instrumenta. Zlasti je Evropski parlament 28. oktobra 2015 izdal resolucijo⁴, v kateri je pozval k reviziji zadevne uredbe.

Na podlagi navedenega je Komisija 13. septembra 2017 sprejela predlog nove uredbe o državljanski pobudi⁵ (v nadaljnjem besedilu: predlog). Njegov cilj je doseči celoten potencial evropske državljanske pobude, in sicer tako, da se zagotovi, da bo evropska državljanska pobuda dostopnejša organizatorjem in podpornikom, da bo zanje manj obremenjujoča in da jo bodo lahko lažje uporabljali. V predlogu so upoštevani številni

¹ Člen 11(4) Pogodbe o Evropski uniji in člen 24 Pogodbe o delovanju Evropske unije.

² Uredba (EU) št. 211/2011, ki sta jo Evropski parlament in Svet sprejela februarja 2011. To uredbo dopolnjuje Izvedbena uredba Komisije (EU) št. 1179/2011 z dne 17. novembra 2011 o tehničnih specifikacijah za sisteme spletnega zbiranja.

³ [Poročilo o uporabi Uredbe \(EU\) št. 211/2011 o državljanski pobudi – 31. marec 2015.](#)

⁴ [Resolucija Evropskega parlamenta z dne 28. oktobra 2015 o evropski državljanski pobudi.](#)

⁵ COM(2017) 482 z dne 13. septembra 2017.

prispevki, zbrani v preteklih letih, in pripombe, prejete v okviru javnega posvetovanja o reviziji, ki je potekalo leta 2017. Ti prispevki in pripombe so povzeti v delovnem dokumentu služb Komisije, ki je priložen predlogu ter vključuje tudi podrobnosti o vprašanjih v zvezi z delovanjem evropske državljanske pobude in analizo možnosti za izboljšanje⁶, ki temelji na študijah, ki jih je Komisija izvedla v okviru revizije evropske državljanske pobude⁷.

Predlog obravnava glavne pomanjkljivosti, ki so bile ugotovljene med pregledom, in sicer:

- težave državljanov, da bi predlagali pravno dopustne pobude, kar je razvidno iz razmeroma visoke stopnje zavrnitev prijave, brez prijave pa se podpisi ne morejo začeti zbirati (v 30 % zahtevkov za prijavo Komisija pobud ni mogla prijaviti, saj so bile predlagane pobude očitno zunaj okvira njene pristojnosti);
- zapleten in obremenjujoč postopek za organizatorje pobud pri zbiranju izjav o podpori, kar dokazuje nizka stopnja uspešnih pobud (tj. pobud, ki v enoletnem obdobju zbiranja dosežejo zahtevano število podpisnikov); npr. togost časovnega okvira evropske državljanske pobude, razlike v zahtevah glede podatkov podpisnikov med posameznimi državami članicami, zapleten postopek spletnega zbiranja izjav o podpori;
- na splošno razmeroma omejena razprava in učinek, ki so ga doslej ustvarile državljanske pobude.

Da bi Komisija uvedla praktične izboljšave pri izvajanju instrumenta evropske državljanske pobude, je v skladu z veljavnim pravnim redom že sprejela različne nezakonodajne ukrepe. Zlasti je organizatorjem za sisteme spletnega zbiranja zagotovila brezplačne gostiteljske strežnike, okrepila svetovanje in podporo (potencialnim) organizatorjem ter komunikacijske dejavnosti, z vidika prijaznosti do uporabnikov je izboljšala programsko opremo za spletno zbiranje, ki je organizatorjem na voljo, ter se po potrebi odločila za delno prijavo pobud.

Izrazito zmanjšanje deleža zahtevkov za prijavo, ki jih je Komisija zavrnila (od aprila 2015 sta bili od 17 predlaganih pobud zavrneni samo dve, medtem ko je bilo v obdobju od aprila 2012 do marca 2015 od 51 predlaganih pobud zavrnenih 20), se zlasti lahko pripiše tudi uvedbi prakse, da Komisija dovoli delno prijavo, kadar je tak pristop upravičen.

⁶ Delovni dokument služb Komisije je na voljo na [strani spletišča evropske državljanske pobude, ki je namenjena pregledu uredbe](#).

⁷ Komisija je poleg študije o učinkih informacijskih in komunikacijskih tehnologij v okviru uredbe o državljanski pobudi, ki je bila objavljena junija 2015, naročila še tri študije, in sicer o zahtevah glede podatkov podpisnikov, uporabi elektronske identifikacije (eID) ter sistemih spletnega zbiranja in tehničnih specifikacijah v skladu z Uredbo (EU) št. 211/2011 o državljanski pobudi in Izvedbeno uredbo (EU) št. 1179/2011. Te študije so na voljo na [strani spletišča evropske državljanske pobude, ki je namenjena pregledu uredbe](#).

Te spremembe so prinesle znatne izboljšave, vendar so bile le nezakonodajne narave. Kot je opredeljeno v skupni izjavi o zakonodajnih prednostnih nalogah za obdobje 2018–2019, ki so jo 14. decembra 2017 sprejeli predsedniki treh institucij, je prednostna naloga za zagotovitev popolne učinkovitosti in dostopnosti instrumenta evropske državljanske pobude sprejetje nove uredbe.

To poročilo je drugo tovrstno poročilo in se tesno opira na celovito oceno, ki je bila opravljena v okviru priprav na predlagano revizijo veljavne uredbe o državljanski pobudi. Zato temelji na teh nedavnih postopkih ter vključuje dodatne podrobnosti in stvarne informacije o izvajanju in delovanju evropske državljanske pobude.

V naslednjem oddelku je pregled stanja postopka evropske državljanske pobude, ki vključuje kratko analizo glavnih težav, s katerimi se soočajo deležniki evropske državljanske pobude. Kjer je ustrezno, se sklicuje na nekatere izboljšave, ki so bile že uvedene ali pa jih je Komisija predlagala v predlogu nove uredbe.

PREGLED POBUD

Življenjski cikel državljanske pobude temelji na pravilih in postopkih iz uredbe. Pobudo mora predlagati državljanski odbor, Komisija pa jo nato prijavi, če so izpolnjeni pogoji za dopustnost, zlasti dejstvo, da pobuda ne spada očitno zunaj okvira njene pristojnosti. Temu sledi zbiranje izjav o podpori. Če pristojni organi držav članic po preverjanju izjav o podpori potrdijo, da je bilo doseženo najmanjše število podpisnikov, organizatorji pobudo predložijo Komisiji, ki ima tri mesece časa za odgovor. Ta faza vključuje tudi sestanek s Komisijo in javno predstavitev v Evropskem parlamentu.

Komisija je od prejšnjega poročila o uporabi evropske državljanske pobude iz marca 2015 prejela 17 zahtevkov za prijavo predlaganih državljanskih pobud, od katerih jih je bilo 15 sprejetih in dva zavrjena. Poleg tega je na podlagi odločb Sodišča (glej spodaj) prijavila dve pobudi, katerih prijava je bila v predhodnem triletnem obdobju sprva zavrjena.

Spodnja tabela vsebuje pregled števila vseh predlaganih državljanskih pobud od začetka uporabe uredbe aprila 2012, ki so bile prijavljene ali katerih zahtevki za prijavo so bili zavrjeni.

	april 2012 – marec 2015	april 2015 – marec 2018	Skupaj od aprila 2012
Skupno število prijavljenih pobud	31	17	48
Skupno število zavrjenih zahtevkov za	20	2	22

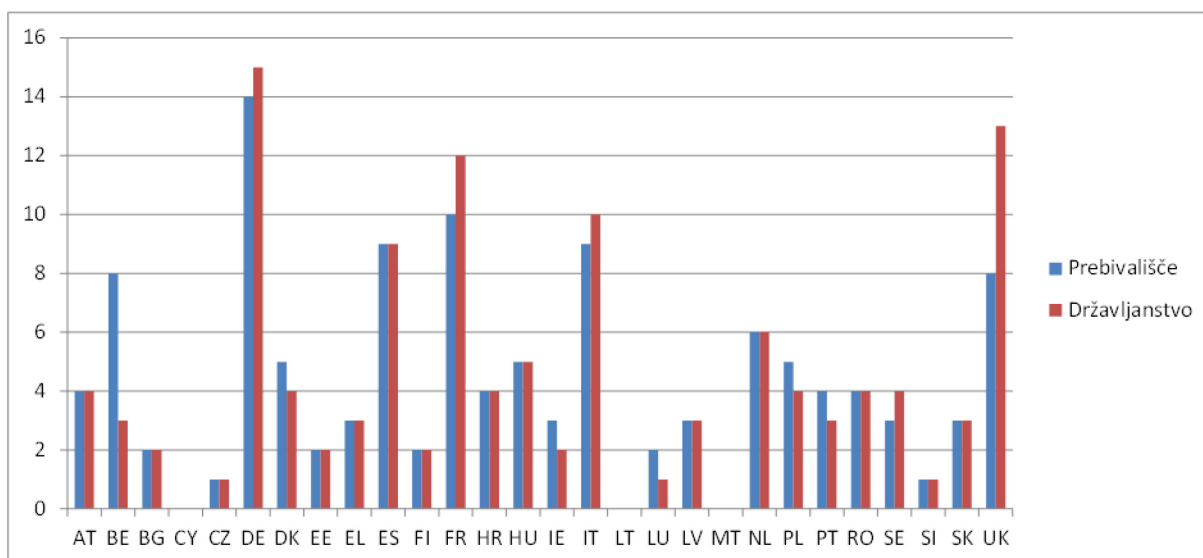
IZVAJANJE POSTOPKA EVROPSKE DRŽAVLJANSKE POBUDE

Državljanski odbor

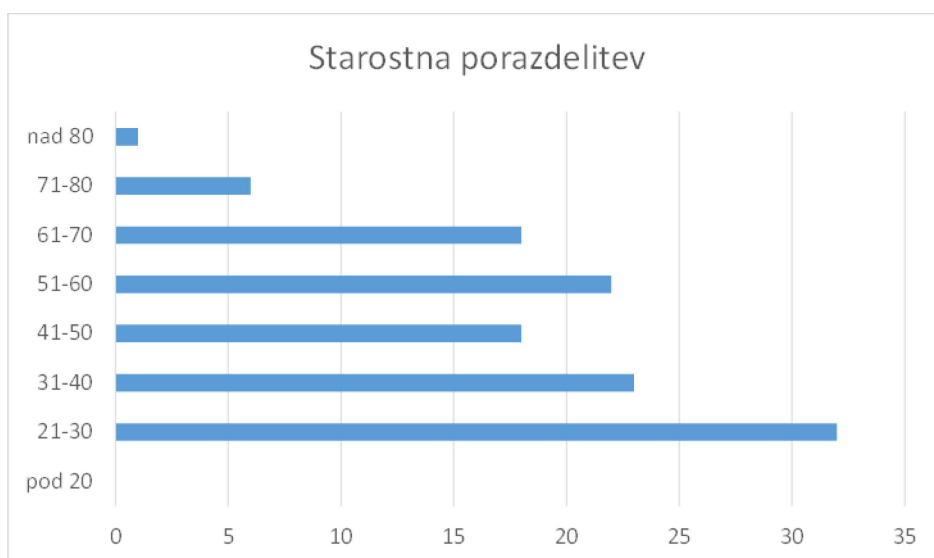
Predpogoj za začetek državljanske pobude je ustanovitev državljanskega odbora, ki ga sestavlja najmanj sedem državljanov EU, ki prebivajo v sedmih različnih državah članicah in morajo biti dovolj stari, da lahko volijo na volitvah v Evropski parlament. Čeprav število članov državljanskega odbora ni omejeno, Komisija uradno prijavi le teh sedem članov.

Statistični podatki o članih državljanskih odborov za pobude, prijavljene od aprila 2015:

- Prebivališče in državljanstvo članov odborov

- Starost članov odborov (ob prijavi)

Prijava pobud

Organizatorji morajo pred začetkom zbiranja izjav o podpori pobudo poslati v prijavo Komisiji, ki v tej fazi zlasti preveri, ali državljanski odbor izpolnjuje zgoraj opisane zahteve. Preveri tudi, da predlagana pobuda ne spada očitno zunaj okvira, v katerem ima Komisija pristojnost za predložitev predlogov pravnih aktov Unije za namen izvajanja Pogodb, da ni očitno žaljiva, neresna in provokativna ter da ni v očitnem nasprotju z vrednotami Unije.

Komisija ima na voljo dva meseca, da preveri, ali so izpolnjeni pogoji iz člena 4(2) uredbe o državljanski pobudi.

Že v prejšnjem poročilu je bil izpostavljen izziv, ki ga je postopek prijave predstavljal za organizatorje, zlasti v zvezi z obsegom pristojnosti Komisije. Pozneje so bile na dveh ravneh uvedene izboljšave. Odločitve o prijavi predlaganih državljanskih pobud od leta 2015 sprejema kolegij komisarjev, kar kaže na pomen, ki ga Komisija pripisuje evropski državljanski pobudi in prednostni nalogi, da se upoštevajo državljani in njihovi pomisleki. Prepoznavnost prijav je bila okrepljena tudi z objavo sporočil za medije s strani Komisije.

Poleg tega je Komisija uvedla prakso delnih prijav pobud, kjer je to primerno. V teh primerih je sprejela sklep, ki je določal pogoje za prijavo, vključno z elementi, ki jih je prijavila, in podlago za zbiranje izjav o podpori pobudi.

Tako od leta 2015 samo dve predlagani pobudi nista izpolnjevali zahtev za prijavo in ju zato Komisija ni mogla prijaviti („Stop Brexit“, „British friends – stay with us in EU“).

Od začetka uporabe uredbe leta 2012 je šest državljanskih odborov pred Splošnim sodiščem začelo postopek zoper sklepe Komisije o zavrnitvi prijave predlaganih pobud⁸. Postopki pred Sodiščem so se v obdobju poročanja nadaljevali, vsi pa se nanašajo na sklepe, sprejete v obdobju 2012–2014.

Splošno sodišče je v štirih zadevah potrdilo sklepe o zavrnitvi⁹. Zoper dve od teh štirih sodb Splošnega sodišča je bila vložena pritožba pri Sodišču EU. Sodišče je 12. septembra 2017 v prvi od teh zadev zavrnilo pritožbo ter potrdilo sodbo Splošnega sodišča in sklep Komisije o zavrnitvi prijave predlagane pobude¹⁰.

V dveh drugih zadevah je Komisija prijavila pobudi, da bi upoštevala sodbi, ki ju je Splošno sodišče izdalo v letu 2017¹¹ („STOP TTIP“, „Minority SafePack“). Zoper sklep

⁸ Zadeve T-754/14, T-361/14, T-44/14, T-529/13, T-450/12 in T-646/13.

⁹ Zadeve T-450/12, T-44/14, T-529/13 in T-361/14.

¹⁰ Zadevi C-589/15 in C-420/16.

¹¹ Zadevi T-646/13 in T-754/14.

Komisije iz marca 2017 o prijavi predlagane pobude „Minority SafePack“ je bila nato vložena ničnostna tožba¹².

Cilj predloga Komisije za novo uredbo je izboljšati postopek prijave, vključno z možnostjo zagotavljanja (predhodnih) informacij organizatorjem, če pobuda ne spada v okvir pristojnosti Komisije. V njem so pojasnjeni tudi pogoji za delno prijavo pobud, tj. če samo del pobude ni očitno zunaj okvira, v katerem ima Komisija pristojnost za predložitev predloga pravnega akta za namen izvajanja Pogodb.

Zbiranje izjav o podpori

Uredba o državljanski pobudi določa, da lahko državljansko pobudo podprejo samo državljani Unije, ki so dosegli starost za udeležbo na volitvah v Evropski parlament (18 let v vsej EU, razen v Avstriji, kjer je ta starost 16 let).

Organizatorji imajo največ 12 mesecev za zbiranje izjav o podpori v papirni obliki ali na spletu, pri čemer morajo uporabiti obrazce, ki ustrezajo vzorcem iz Priloge III k uredbi.

Za najnovejšo pobudo, ki je dosegla prag enega milijona podpisnikov, tj. pobudo „Prepovejmo glifosat ter obvarujmo ljudi in okolje pred strupenimi pesticidi“, je bilo približno 21 % izjav o podpori zbranih v papirni obliki, približno 79 % pa na spletu¹³.

Zahteve glede podatkov

Podpisniki morajo imeti državljanstvo države članice ali prebivališče v državi članici ter predložiti osebne podatke, ki jih preverijo pristojni organi v državah članicah. Te zahteve se med posameznimi državami članicami razlikujejo.

Komisija lahko na zahtevo države članice z delegiranim aktom spremeni zahteve glede podatkov podpisnikov iz Priloge III. Po prvi spremembi leta 2013, ki je zadevala šest držav članic, so bile z drugo spremembo v letu 2015 poenostavljene zahteve za še tri države članice.

Te razlike v zahtevah glede podatkov, potrebnih za podporo državljanov, so negativno vplivale na učinkovitost in uspešnost državljanske pobude: nekaterim državljanom EU je bilo izražanje podpore onemogočeno; v nekaterih državah se zahteva velika količina osebnih podatkov ali pa se vrste zahtevanih podatkov lahko štejejo za občutljive, kar lahko državljane odvrne od izražanja podpore; trenutno se uporablja kar 13 obrazcev, ki zahtevajo različne sklope osebnih podatkov, zaradi česar je zbiranje izjav o podpori zelo okoren postopek, zlasti v papirni obliki, itd.

¹² Zadeva T-391/17.

¹³ Podatki v zvezi z zbiranjem izjav o podpori so na voljo samo za predložene pobude, saj so to edini uradni podatki, ki so Komisiji in državam članicam na voljo.

Ta odprta vprašanja so bila v predlogu, ki je bil sprejet septembra 2017, prednostno obravnavana in so obširno opisana v delovnem dokumentu služb Komisije, ki je priložen predlogu.

Spletno zbiranje

Spletno zbiranje izjav podpisnikov o podpori je ena od prednosti tega instrumenta in pogosto nepogrešljiv del zbirke orodij organizatorjev. Za slednje pa lahko pomeni tudi velik izziv.

Za zbiranje izjav o podpori na spletu morajo organizatorji trenutno vzpostaviti lasten sistem (vključno s programsko opremo in gostiteljskim strežnikom) in pri pristojnem organu v državi članici, v kateri bodo shranjevali podatke, pridobiti potrdilo o skladnosti sistema. Tehnične specifikacije za izvajanje zahtev iz člena 6 uredbe o državljanski pobudi glede sistemov spletnega zbiranja so določene v Izvedbeni uredbi Komisije (EU) št. 1179/2011 z dne 17. novembra 2011.

Sistemi zbiranja morajo imeti tudi tehnične in varnostne značilnosti, ki so potrebne za varstvo osebnih podatkov podpisnikov.

Za ta element evropske državljanske pobude, tj. spletno zbiranje, je Komisija zagotovila obsežno pomoč. V skladu z uredbo je decembra 2011 brezplačno dala na voljo odprtokodno programsko opremo, ki jo lahko organizatorji uporabijo s spremembami ali brez njih. Uporabijo lahko tudi drugo programsko opremo po svoji izbiri.

Opredelitev gostiteljskega strežnika za namestitvev programske opreme je bila stalen izziv za organizatorje, in sicer z vidika stroškov, predvsem pa z vidika organizacije, zaradi česar je prihajalo do zamud pri začetku spletnega zbiranja. Komisija se je leta 2012, čeprav je veljavna uredba k temu ne zavezuje, odločila, da organizatorjem ponudi brezplačno gostovanje njihovih sistemov spletnega zbiranja na svojih strežnikih.

Programska oprema, ki jo je razvila Komisija, ima sklop funkcij, ki so potrebne za spletno zbiranje izjav o podpori, varno shranjevanje podatkov podpisnikov in izvoz podatkov za poznejšo predložitev pristojnim nacionalnim organom v državah članicah.

Programska oprema se redno nadgrajuje, da je posodobljena in uporabnikom prijaznejša. Vključuje možnost zbiranja izjav o podpori z uporabo mobilnih naprav, kot so pametni telefoni ali tablični računalniki, ter možnost vzpostavitve povezav z družbenimi mediji in spletišči za kampanje. Poleg tega so bile uvedene tudi dodatne izboljšave za invalide¹⁴.

Programsko opremo Komisije je od aprila 2015 uporabilo dvanajst pobud, od katerih jih je deset uporabilo tudi njeno storitev gostovanja.

¹⁴ Leta 2013 je bila izvedena študija za odkrivanje elementov, ki ne upoštevajo dobre prakse o dostopnosti. Pri izvajanju nove zasnove uporabniške izkušnje v letu 2017 je bila vključena uporaba dobrih praks o dostopnosti v zvezi z začetkom cikla uporabe. Poteka nadaljnje delo na področju dostopnosti.

Doslej se ni poročalo o uporabi „naprednega elektronskega podpisa“ v skladu s členom 5(2) uredbe.

Časovni okvir za zbiranje

Organizatorji imajo za zbiranje izjav o podpori na voljo eno leto od datuma, ko Komisija prijavi njihovo pobudo, vendar imajo zaradi logističnih zahtev v zvezi z začetkom zbiranja v praksi pogosto na voljo manj časa. Številni organizatorji na primer ne začnejo s pripravami na zbiranje, dokler ne prejmejo potrditve, da bo njihova pobuda prijavljena, čeprav uredba omogoča, da lahko zadevno državo članico zaprosijo za potrdilo o skladnosti sistema spletnega zbiranja že pred prijavo pobude. Izkušnje kažejo, da je rezultat postopka zbiranja v veliki meri odvisen tudi od ravni in kakovosti organizacije kampanje¹⁵.

Organizatorji pobude „Mama, oče in otroci“ so pri varuhinji človekovih pravic vložili pritožbo v zvezi s pravno razlago Komisije glede 12-mesečnega obdobja zbiranja. Varuhinja človekovih pravic je ugotovila, da je Komisija glede na trenutno stanje prava upravičeno menila, da se zbiranje izjav o podpori začne z datumom prijave predlagane pobude¹⁶.

Da bi predlog o revidirani uredbi o evropski državljanski pobudi obravnaval zgoraj navedena vprašanja, vključuje številne izboljšave, in sicer prilagodljivejši časovni okvir, zlasti možnost za organizatorje, da izberejo datum začetka obdobja zbiranja v treh mesecih od datuma prijave, ter centralni sistem spletnega zbiranja, ki ga bo Komisija kot alternativo posameznim sistemom brezplačno vzpostavila in upravljala.

Preverjanje izjav o podpori in predložitev Komisiji

Ko organizatorji zberejo potrebno število izjav o podpori (skupaj en milijon in doseženo najmanjše število izjav o podpori v vsaj sedmih državah), jih predložijo pristojnim nacionalnim organom, ki imajo na voljo tri mesece, da preverijo in potrdijo število veljavnih izjav o podpori.

Ko je izdano potrdilo, da je bilo najmanjše število podpisnikov doseženo, organizatorji pobudo predložijo Komisiji. Do marca 2015 so bile Komisiji uspešno predložene tri pobude (kot je opisano v prejšnjem poročilu), 6. oktobra 2017 pa je sledila še pobuda „Prepovejmo glifosat ter obvarujmo ljudi in okolje pred strupenimi pesticidi“.

Pri pobudi „Prepovejmo glifosat ter obvarujmo ljudi in okolje pred strupenimi pesticidi“ so bili za preverjanje izjav o podpori zaproseni pristojni organi vseh držav članic. Ugotovili so, da je bilo za to pobudo veljavnih več kot 87 % zbranih izjav o podpori. Samo dva organa sta prišla do rezultata pod 75 %.

¹⁵ Opozoriti je treba, da je pobuda „Prepovejmo glifosat ter obvarujmo ljudi in okolje pred strupenimi pesticidi“ uspela zbrati potrebno število izjav o podpori v samo približno petih mesecih.

¹⁶ Odločitev v zadevi 1086/2017/PMC.

Preverjanje z uporabo naključnega vzorčenja je bilo izvedeno v 12 državah članicah (med njimi v dveh za izjave o podpori, zbrane v papirni obliki, in v eni za izjave o podpori, zbrane na spletu). Med državami članicami, ki so uporabile naključno vzorčenje, in tistimi, ki so preverile vse izjave o podpori, ni bilo opaziti večjih razlik v rezultatih glede veljavnosti izjav o podpori.

Četrto pobudo, tj. „Prepovejmo glifosat ter obvarujmo ljudi in okolje pred strupenimi pesticidi“, je podprlo 1 070 865 podpisnikov¹⁷.

Države članice, v katerih so vse štiri uspešne evropske državljanske pobude uspele doseči prag, so Nemčija, Španija in Italija.

Skupno (kumulativno) število podpisnikov po državah za štiri uspešne pobude:

AT	BE	BG	HR	CY	CZ	DK	EE	FI	FR
132 923	102 095	15 462	14 273	10 147	33 019*	29 610*	6 023*	32 100	220 463*
DE	EL	HU	IE	IT	LV	LT	LU	MT	NL
2 202 500	89 243	97 026	23 822	1 450 862	13 889	30 286	18 034	26 899	98 403
PL	PT	RO	SK	SI	ES	SE	UK		
285 857	98 823*	116 907*	67 211*	43 272	322 429	33 831	147 376*		

* Skupno število izjav o podpori, vključno z izjavami o podpori pobudam, pri katerih so bila potrjena pridobljena po datumu predložitve pobude Komisiji

Določbe o preverjanju izjav o podpori so bile zasnovane tako, da državam članicam dopuščajo nekaj prožnosti, da lahko uporabljajo postopke, ki obstajajo na nacionalni ravni za podobne instrumente, s čimer se omeji upravno breme. To je privedlo do tega, da se obseg zahtevanih podatkov podpisnikov in postopka preverjanja med državami članicami razlikuje. Zaključek nedavne študije o zahtevah glede podatkov pa je, da je sedanji pristop k preverjanju, kakor je predviden v uredbi, v primerjavi s podobnimi instrumenti na regionalni in nacionalni ravni dobro zasnovan. Doslej tudi ni bil prijavljen noben primer večje goljufije.

Opozoriti je treba tudi, da lahko neobstoj roka za predložitev uspešne pobude Komisiji povzroči zmedo in negotovost za državljane, ki so izrazili svojo podporo, pa tudi za institucije EU v zvezi z nadaljnjim ukrepanjem pri uspešnih pobudah. Predlog Komisije obravnava to vprašanje z določitvijo roka za predložitev pobude.

Preučitev pobude in nadaljnje ukrepanje s strani Komisije

V tej fazi so organizatorji povabljeni na sestanek s Komisijo, v Evropskem parlamentu pa je organizirana javna predstavitev. Rezultat te trimesečne faze preučitve je sprejetje sporočila, v katerem Komisija poda morebitne ukrepe, ki jih namerava izvesti, in obrazložitev teh ukrepov (člen 10 uredbe).

¹⁷ Porazdelitev podpisnikov po državah je na voljo na: <http://ec.europa.eu/citizens-initiative/public/initiatives/successful/details/2017/000002>.

Pobuda „Prepovejmo glifosat ter obvarujmo ljudi in okolje pred strupenimi pesticidi“ je Evropsko komisijo pozvala, naj „državam članicam predlaga prepoved glifosata, izvede reformo postopka odobritve pesticidov in za celotno EU določi zavezujoče cilje glede zmanjševanja uporabe pesticidov“. Komisija, ki sta jo zastopala prvi podpredsednik Frans Timmermans ter komisar za zdravje in varnost hrane Vytenis Andriukaitis, je 23. oktobra 2017 sprejela predstavnike organizatorjev. Javna predstavitev, na kateri je sodeloval tudi komisar Andriukaitis, je potekala 20. novembra 2017 v Evropskem parlamentu.

Komisija je 12. decembra 2017 sprejela sporočilo o ukrepih, ki jih namerava izvesti. Sicer ne bo sprejela predloga za prepoved herbicidov na osnovi glifosata, saj je odločitev, da se odobritev glifosata podaljša za pet let, tako z znanstvenega kot pravnega vidika v celoti utemeljena, bo pa do maja 2018 predstavila zakonodajni predlog, zlasti za izboljšanje preglednosti znanstvenih ocen in sprejemanja odločitev. Poleg tega bo okrepila prizadevanja za trajno in merljivo zmanjšanje tveganja zaradi uporabe pesticidov.

Sledi posodobljen pregled pobud, ki so bile Komisiji predložene pred sprejetjem prejšnjega poročila o evropski državljanski pobudi z dne 31. marca 2015.

Pobuda „Stop vivisection“ (ki je bila Komisiji predložena 3. marca 2015) je Komisijo pozvala, naj „razveljavi Direktivo 2010/63/EU o zaščiti živali, ki se uporabljajo v znanstvene namene, in poda nov predlog, s katerim se bodo odpravili poskusi na živalih in se bo namesto tega uvedla obvezna uporaba podatkov, ki se neposredno nanašajo na človeka, v biomedicinskih in toksikoloških raziskavah“. Sestanek, na katerem so Komisijo zastopali podpredsednik Jyrki Katainen in visoki uradniki iz zadevnih služb, je bil organiziran 11. maja 2015. Istega dne je bila v Evropskem parlamentu organizirana javna predstavitev, na katero so bili prvič povabljeni zunanji strokovnjaki. Komisijo je zastopal podpredsednik Katainen.

Komisija je 3. junija 2015 sprejela sporočilo, v katerem je napovedala ukrepe v štirih smereh, in sicer za pospeševanje napredka na področju zamenjave, zmanjšanja in izboljšanja uporabe živali prek izmenjave znanja; razvoj, validacijo in izvajanje novih alternativnih pristopov k testiranju na živalih; uveljavljanje skladnosti z načelom zamenjave, zmanjšanja in izboljšanja ter usklajevanje relevantne sektorske zakonodaje in aktivni dialog z znanstveno skupnostjo.

Komisija je 6. in 7. decembra 2016 v Bruslju organizirala znanstveno konferenco, katere namen je bil oceniti napredek pri nadaljnjih ukrepih za to pobudo in razpravljati o tem, kako izkoristiti najnovejši napredek raziskav v biomedicini in na drugih področjih za razvoj znanstveno veljavnih pristopov, ki ne vključujejo živali¹⁸.

¹⁸ Več podrobnosti o nadaljnjih ukrepih je na voljo na [namenski strani](#) v registru evropskih državljskih pobud.

Omeniti je treba tudi, da je varuhinja človekovih pravic v zvezi s pritožbo, ki so jo pri njej vložili organizatorji pobude „Stop vivisection“, ugotovila, da pri obravnavi te pobude s strani Komisije ni bilo nepravilnosti (april 2017)¹⁹.

V zvezi s pobudo „Eden izmed nas“, na katero je Komisija odgovorila, da meni, da je obstoječi pravni okvir ustrezen, so organizatorji pri Splošnem sodišču vložili tožbo za razglasitev ničnosti sporočila Komisije, ki je bilo sprejeto kot odziv na pobudo. Postopek pred Splošnim sodiščem še poteka²⁰.

Kar zadeva pobudo „Voda in komunalna ureditev sta človekova pravica! Voda je javna dobrina in ne blago!“, je bilo od sprejetja sporočila Komisije marca 2014 izvedenih več nadaljnjih ukrepov²¹. Zlasti je treba omeniti prispevek pobude k temu, da „voda in komunalna ureditev“ ostajata ključno prednostno področje v razvojnem okviru EU za obdobje po letu 2015²² in sta posledično še naprej na seznamu ciljev trajnostnega razvoja v agendi Združenih narodov za trajnostni razvoj do leta 2030²³. Poleg tega je Komisija 1. februarja 2018 sprejela predlog za revizijo direktive o pitni vodi²⁴, ki kot odziv na pobudo med drugim predvideva obveznost držav članic, da zagotovijo dostop do vode za ranljive in marginalizirane skupine. Evropski steber socialnih pravic, ki so ga 17. novembra 2017 razglasili Evropski parlament, Svet in Komisija²⁵, vključuje tudi načelo, da ima vsakdo pravico dostopa do kakovostnih osnovnih storitev, vključno z vodo in sanitarnimi storitvami (načelo 20 – Dostop do osnovnih storitev).

Komisija je v predlog za revizijo uredbe o državljski pobudi vključila številne izboljšave, med katere spadajo zlasti posredovanje pobude ob njenem prejemu Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij, bolj vključujoče javne predstavitve v Evropskem parlamentu, da se zagotovi uravnotežena zastopanost vseh deležnikov, ki jih pobuda zadeva, ter podaljšanje faze preučitve s treh na pet mesecev, da se omogoči več časa za razpravo in vključitev njenih rezultatov v odgovor Komisije.

Preglednost – financiranje

¹⁹ Zadeva 1609/2016/JAS.

²⁰ Zadeva T-561/14.

²¹ Glej ustrezno [stran o nadaljnjih ukrepih](#) v registru evropskih državljskih pobud.

²² Sporočilo „Dostojno življenje za vse: od vizije do skupnega ukrepanja“, COM(2014) 335 z dne 2. junija 2014.

²³ <https://sustainabledevelopment.un.org/post2015/transformingourworld>.

²⁴ COM(2017) 753 z dne 1. februarja 2018.

²⁵ https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/social-summit-european-pillar-social-rights-booklet_sl.pdf

V skladu s členom 9 uredbe morajo organizatorji navesti informacije o virih financiranja, ki presegajo 500 EUR na leto in na sponzorja. Te informacije se objavijo v registru evropskih državlјanskih pobud.

Pregled sponzorstva za pobude, prijavljene od aprila 2015:

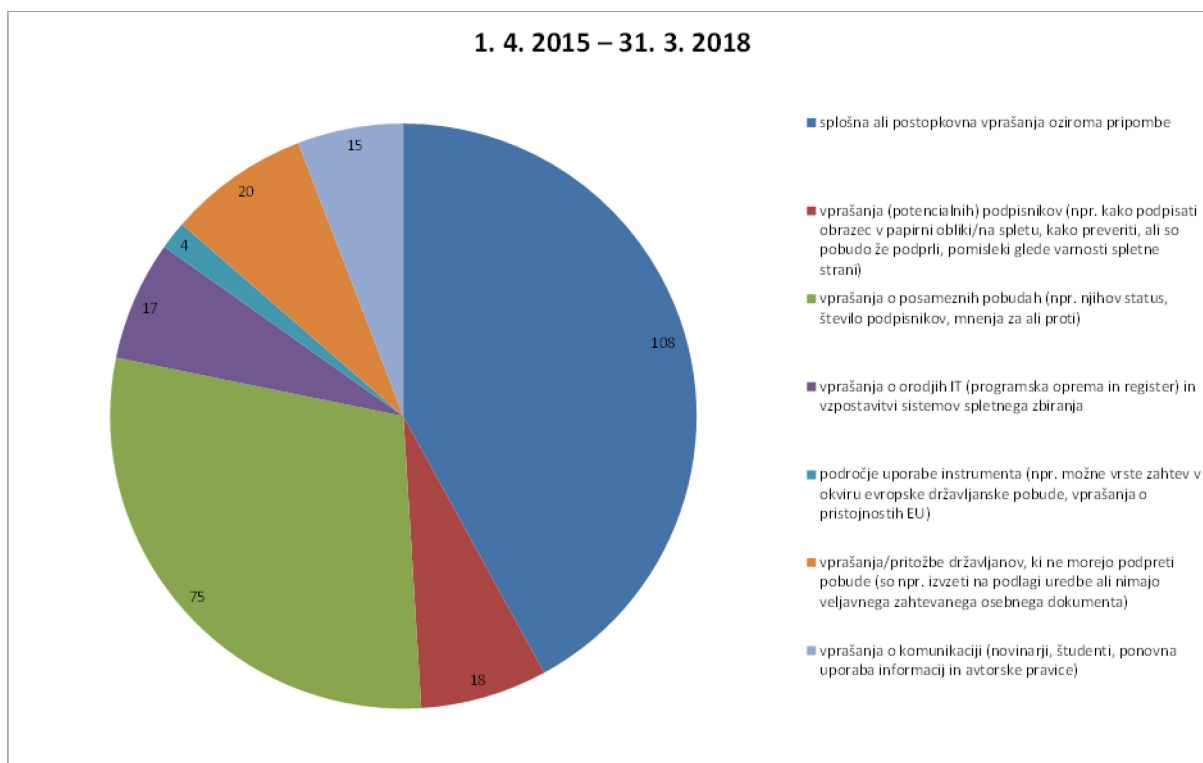
	BREZ VIROV FINANCIRANJA	SKUPNI ZNESEK FINANCIRANJA POD 10 000 EUR	SKUPNI ZNESEK FINANCIRANJA NAD 10 000 EUR
Število pobud	8	2	7

Prijavljeni znesek podpore in financiranja za pobudo „Prepovejmo glifosat ter obvarujmo ljudi in okolje pred strupenimi pesticidi“ znaša 328 399 EUR, kar je najvišji znesek doslej za uspešno državljansko pobudo.

Podpora in ozaveščanje

Kontaktna točka:

V skladu s členom 4(1) uredbe je na voljo kontaktna točka, ki jo gosti kontaktni center Europe Direct. Od aprila 2015 je obravnavala 257 prošenj državlјanov za informacije.

Kadar kontaktni center Europe Direct ne more neposredno odgovoriti na vprašanja, se slednja posredujejo Komisiji, na primer če se nanašajo na to, ali morebitna pobuda izpolnjuje merila za prijavo. Na taka vprašanja se podajo neformalni odgovori, ki ne vplivajo na uradni odgovor Komisije po morebitnem zahtevku za prijavo. Od aprila 2015 je bilo Komisiji posredovanih 66 vprašanj.

Organizatorjev račun:

Ko je pobuda uradno prijavljena, Komisija odgovarja na vprašanja organizatorjev neposredno prek njihovih namenskih računov na spletišču evropske državljanske pobude. Na vprašanja se redno odgovarja tudi po elektronski pošti in telefonu.

Podpora IT:

Komisija zagotavlja podporo v zvezi z uporabo njene programske opreme za spletno zbiranje in gostovanjem sistemov spletnega zbiranja na njenih strežnikih: v preteklih treh letih je bilo v zvezi s tema vidikoma obravnavanih skoraj 300 prošenj. Pomoč je bila zagotovljena tudi na platformi Joinup, ki deležnikom omogoča dostop do informacij o najnovejšem razvoju dogodkov.

Podpora za prevode:

Za prevod pobud so odgovorni organizatorji, postopek pa je že od samega začetka evropskih državljskih pobud zapleten. Evropski ekonomsko-socialni odbor od leta 2015 organizatorjem nudi podporo pri prevodih pobud, ki je dobrodošla in pomembno prispeva k izboljšanju stanja. Kot je določeno v predlogu nove uredbe, namerava Komisija sama prevesti vsebino pobud in je leta 2018 take prevode že začela zagotavljati organizatorjem.

Drugo:

Še en pomemben nov element predloga je vzpostavitev spletne sodelovalne platforme, ki spodbuja izmenjavo dobrih praks med akterji evropske državljanske pobude, zlasti prek foruma za razprave ter drugih orodij in mehanizmov za podporo in usposabljanje. Komisija je v okviru pilotnega projekta Evropskega parlamenta že začela vzpostavljati tako platformo, ki jo bo treba preizkusiti in nadalje razvijati, dokler ne bo v skladu z novo uredbo dana na voljo popolnoma razvita različica. Prva različica platforme bo predvidoma na voljo javnosti od aprila 2018.

Začetek delovanja sodelovalne platforme bo sovpadal tudi z začetkom splošne komunikacijske kampanje o državljanski pobudi, ki bo vključevala uporabo ciljno usmerjenih orodij in proizvodov, da bi se povečala prepoznavnost instrumenta, promocijo v družbenih medijih, namenjeno širši javnosti, ter organizacijo dogodkov v državah članicah s poudarkom na možnih multiplikatorjih.

ZAKLJUČEK

Komisija je na podlagi prispevkov institucij EU, organov in deležnikov temeljito ocenila preostala ozka grla in jih obravnavala v svojem predlogu uredbe z dne 13. septembra 2017. Revizija bo prinesla obsežno poenostavitev in izboljšave za državljane in organizatorje v vseh zaporednih fazah življenjskega cikla evropske državljanske pobude. Pripomogla bo k doseganju celotnega potenciala evropske državljanske pobude kot instrumenta za spodbujanje razprav in udeležbe državljanov na evropski ravni ter s tem

EU približala državljanom, kar je v skladu z 10. prednostno nalogo Komisije („Unija demokratičnih sprememb“).

Evropski parlament in Svet trenutno razpravljata o predlogu in vse tri institucije so se v skupni izjavi zavezale, da bo v zakonodajnem postopku prednostno obravnavan, da se zagotovi znaten napredek in po možnosti sprejetje predloga še pred evropskimi volitvami leta 2019. Komisija poziva k sprejetju predloga do konca leta 2018, da bi lahko začel veljati januarja 2020 ter čim prej prinesel pomembne koristi za demokracijo in udeležbo državljanov v EU.

Do takrat si bo Komisija še naprej prizadevala izboljšati delovanje evropske državljanske pobude v okviru obstoječega pravnega okvira. Prva različica spletne sodelovalne platforme bo začela delovati aprila 2018, Komisija pa bo okrepila svoje komunikacijske dejavnosti in dejavnosti ozaveščanja o instrumentu evropske državljanske pobude s komunikacijsko kampanjo, ki se bo začela leta 2018.

Komisija bo v skladu s svojimi 10 političnimi prednostnimi nalogami v primeru uspešnih pobud še naprej sprejemala nadaljnje ukrepe, kadar koli bo to primerno, v ostalih primerih pa bo odprto in podrobno predstavila svoje razloge. Komisija se je pri treh od štirih uspešnih pobud zavezala k nadaljnjim ukrepom, za dve od njih pa je napovedala oziroma sprejela zakonodajne predloge.

Kot dokazuje devet milijonov izjav o podpori, ki so jih doslej zbrale različne pobude, instrument evropske državljanske pobude spodbuja udeležbo državljanov po vsej celini ter prispeva k nastanku vseevropskih razprav in udeležbi v demokratičnem življenju EU. Z neposredno vključitvijo državljanov, ki jim je omogočeno, da predstavijo svoje zamisli o vprašanjih, ki so zanje pomembna, evropska državljanska pobuda prinaša dodano vrednost k zakonodajnemu postopku EU in prispeva k približevanju Unije državljanom.